

WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH I OBYWATELSKICH

RAPORT

z wykonania w 2012 roku

Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2011-2016

OSTROŁĘKA 29 MARCA 2013

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii uchwałą Nr 47/VI/2011 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 marca 2011 r. przyjęto Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2011 – 2016. Artykuł 11 ww. ustawy stanowi, że organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania programu i przedkłada go radzie gminy.

Celem strategicznym ww. Programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych w Ostrołęce.

Realizatorami Programu w 2012 r. m.in. były: placówki oświatowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także Komenda Miejska Policji, Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”, NZOZ „MONAR” oraz inne.

W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii Prezydent Miasta Ostrołęki systematycznie dokładał wszelkich starań w dążeniu do podniesienia świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych nt. szkodliwości używania środków psychoaktywnych, jak również wspiera wszelkie inicjatywy dotyczące prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Prezydent Miasta Ostrołęki włączył się we współorganizację wyjazdu ostrołęckiej młodzieży na „VII Przystanek PaT”, który odbył się w Lublińcu w dniach od 10 – 15 lipca 2012 r., pokrywając koszty wyjazdu w wysokości 1.500,00 zł. Forma organizacji „VII Przystanku PaT” powoduje, że informacje przekazywane młodzieży w ciekawy i atrakcyjny sposób pozwalają nie tylko na integrację uczestników, ale utrwalają wśród młodego pokolenia właściwe postawy.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w ramach zadań własnych gminy, finansowane były ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych – art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1353 ze zm.).

Realizacja celu strategicznego Programu odbywała się poprzez działania określone w celach operacyjnych.

Zadanie 1: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób

uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Cel operacyjny 1: Poprawa dostępności do leczenia, rehabilitacji, postrehabilitacji i programów redukcji szkód.

NZOZ Poradnia Rehabilitacyjno – Readaptacyjna „NADZIEJA” działa w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, oddziałem mazowieckim.

W Poradni prowadzone były sesje psychoterapii indywidualnej, poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne, diagnozy, konsultacje psychiatryczne. Poradnia działa pięć dni w tygodniu. Łącznie w 2012 r. udzielono 1.275 porad.

Grupa wsparcia anonimowych narkomanów

Mityngi grupy wsparcia dla osób uzależnionych odbywały się w każdy poniedziałek w godzinach 18.00 – 20.00. Podczas spotkań uczestnicy uzyskiwali wsparcie w trudnościach związanych z trzeźwieniem i mogli dzielić się swoimi problemami z innymi osobami zdrowiejącymi z uzależnienia. Spotkania mają charakter otwarte i są skierowane zarówno do absolwentów placówek terapeutycznych, osób będących w trakcie terapii uzależnienia, jak i osób chcących podjąć leczenie.

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” w 2012 r. prowadziło:

Punkt informacyjno – konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych z telefonem zaufania, który działał w każdy poniedziałek w godz. 16.00 – 18.00. W punkcie informacyjnym pracował specjalista terapii uzależnień i psychoterapeuta. Udzielano konsultacji osobom z problemem uzależnień, prowadzono diagnozę problemu, kierowano na odpowiednią formę leczenia. W okresie trwania zadania zrealizowano 60 godzin.

„Trening umiejętności służących zdrowieniu”- zajęcia grupowe w wymiarze 2x4 lub 5 godzin, godzin co dwa tygodnie. Zajęcia obejmowały cały zakres tematów i umiejętności niezbędnych o utrzymywania trzeźwości, takich jak: **Sesje zapobiegania nawrotom** umożliwiające uczestnikom analizę osobistej sytuacji oraz zagrożeń i trudności wynikających w trakcie procesu readaptacji. Uczestnicy mieli możliwość analizowania podczas sesji trudności wynikających w procesie zdrowienia oraz korygowania, przy pomocy terapeuty i grupy, destrukcyjnych zachowań. **Psychoedukację i ćwiczenia z zakresu radzenia sobie ze stresem oraz asertywnych zachowań abstynenckich.** Dzięki temu zdobyli umiejętność

skutecznego odmawiania, szczególnie alkoholu czy narkotyków, panowania nad stresem oraz unikania sytuacji i zachowań prowokujących powrót do brania narkotyków. Umożliwiało to także kształtowanie i korygowanie umiejętności z zakresu kompetencji osobistych, społecznych i emocjonalnych niezbędnych do utrzymaniu trzeźwości. **Warsztat radzenia sobie z głodem narkotykowym i alkoholowym.** Umożliwiało to uczestnikom przypomnienie umiejętności i informacji uzyskanych podczas terapii uzależnienia oraz dostosowanie ich do realnych warunków życia społecznego.

Opieka terapeutyczna i wsparcie psychologiczne dla uczestników 90 godzin.

Trening umiejętności służących zdrowieniu 90 godzin.

Trening intrapsychiczny odbywający się w każdy czwartek, w ramach którego uczestnicy uczyli się sposobów radzenia sobie z różnymi stanami emocjonalnymi. Uczestnicy zajęć zdobyli wiedzę i umiejętności w zakresie radzenia sobie z myślami o picu alkoholu, braniu narkotyków. Trening obejmował pracę nad zmianą w sferze poznawczej (zmiany destrukcyjnego sposobu myślenia oraz trenowaniu tej umiejętności w praktyce), pozwalające na skuteczne zapobieganie nawrotom choroby. Poprzez uczestnictwo w warsztatach zapobiegania nawrotom zwiększali swoje kompetencje w zakresie planowania na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej, w której wzrasta ryzyko powrotu do picia alkoholu i brania narkotyków. Trenowali również umiejętność relaksacji, co stanowi doskonałe narzędzie pomagające w stanach napięcia, zdenerwowania, lęku. Wszystkie te umiejętności są niezwykle istotne dla zapobiegania nawrotom uzależnienia. W treningu wzięło udział 12 osób

Trening intrapsychiczny 30 godzin.

Grupę informacyjno - edukacyjną dla rodziców

Spotkania odbywały się w każdą środę w godzinach 18 – 21. Podczas zajęć rodzice dzieci uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem byli informowani nt. profilaktyki i leczenia uzależnień. Omawiane były przyczyny uzależnień jak i sposoby zapobiegania im. Dowiadywali się również jak postępować z dzieckiem zażywającym narkotyki, omawiali osobiste trudności w tym zakresie oraz mieli możliwość wymiany doświadczeń.

Grupa informacyjno – edukacyjna dla rodziców 115 godzin.

Opiekę terapeutyczną indywidualną i grupową oraz wsparcie psychologiczne dla osób uzależnionych i/lub zakażonych wirusem HIV/chorych na AIDS, zamieszkujących w mieszkaniu readaptacyjnym. Wynajęcie i dofinansowanie mieszkania readaptacyjnego dla osób, które ukończyły podstawowy program terapii pomogło osobom zdrowiejącym włączyć się aktywnie w życie społeczne i usamodzielnąć się. Dało możliwość podjęcia pracy

i nauki, przy wsparciu terapeutycznym i socjalnym. Koszt mieszkania był częściowo finansowany przez uczestników. W programie wzięło udział 8 osób. Mieszkańcy mieszkania readaptacyjnego otrzymywali pomoc terapeutyczną oraz wsparcie psychologiczne w ramach terapii indywidualnej i grupowej. Terapię prowadziła specjalistka terapii uzależnień. Poruszano tematy mające istotny wpływ na funkcjonowanie osób uzależnionych i ich powrót do społeczeństwa. Osoby uczyły się również radzenia sobie z objawami nawrotu choroby w sposób konstruktywny. Ponadto wzmocniały swoje umiejętności życiowe poprzez naukę samodzielności i systematycznego wykonywania obowiązków, co było stale monitorowane i wspierane przez terapeutę. Pracowano również nad redukcją szkód zdrowotnych i społecznych związanych z chorobami zakaźnymi w tym HIV/AIDS. Wszystkie osoby zostały zbadane w zakresie chorób zakaźnych, jedna z nich została objęta opieką poradni chorób zakaźnych. Uczestnicy zyskali również wiedzę na temat higienicznego trybu życia i jego związku ze zdrowiem i utrzymaniem trzeźwości. Realizowane zadanie było częścią kompleksowego projektu służącemu readaptacji społecznej absolwentów ośrodków leczenia uzależnień. Zadanie było realizowane przy pomocy dotacji przyznanej przez Prezydenta Miasta Ostrołęki.

Wspieranie grup szczególnego ryzyka zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową ze szczególnym uwzględnieniem osób bezdomnych. Trening interpersonalny dla osób po podstawowej terapii uzależnienia, w trakcie którego przeprowadzono trening asertywności w zakresie swoich praw w sytuacjach społecznych i osobistych oraz umiejętności odmawiania, w tym odmawiania alkoholu i narkotyków uczestnicy pogłębili swoją wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji i zachowań asertywnych w odniesieniu do tych tematów, które są szczególnie ważne dla utrzymania trzeźwości. Zajęcia miały na celu zapoznanie uczestników z teoretycznymi założeniami dot. korzyści wpływających z konkretnych sposobów zachowań w odniesieniu do każdego z tematów oraz przetrenowanie nowych zachowań w odgrywanych scenkach. Przedmiotem treningu były takie tematy jak: komunikacja werbalna i niewerbalna. W zajęciach wzięło udział 12 osób.

Trening interpersonalny

16 godzin.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MONAR” Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny w Ostrołęce prowadzi placówkę, w której realizowany jest długoterminowy stacjonarny program rehabilitacyjno – readaptacyjny dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych w oparciu o metodę społeczności terapeutycznej. Odbiorcami programu

są osoby (powyżej 18 roku życia) uzależnione od różnych substancji psychoaktywnych. Głównym celem terapii jest zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych dla trzeźwego życia. W tym celu w ośrodku prowadzone są grupy edukacyjne i terapeutyczne dotyczące wiedzy o uzależnieniu, metodach radzenia sobie z głodem alkoholowym/narkotykowym, grupa zapobiegania nawrotom choroby, trening zachowań konstruktywnych oraz trening asertywności. Cykl terapeutyczny trwa ok. 12 – 18 miesięcy i podzielony jest na trzy etapy, które są miarą postępów w leczeniu pacjenta. Na każdym z etapów status pacjenta jest inny. Zróżnicowany jest również rodzaj oddziaływań terapeutycznych i oczekiwań względem osoby leczącej się.

Formy realizacji programu:

- społeczność terapeutyczna (terapia grupowa),
- terapia indywidualna,
- warsztaty i treningi psychologiczne,
- warsztat konstruktywnych zachowań, asertywności, zapobiegania nawrotom choroby

Realizacja programu terapeutycznego w placówce w 2012 roku przebiegała bez zastrzeżeń, zgodnie z założeniami programowymi 10 osób zakończyło leczenie i uzyskało status neofity, kolejne 4 osoby ma obecnie status monarowca i ukończy w najbliższym czasie terapię.

Liczba miejsc w placówce – 27.

Liczba osób przyjętych do ośrodka w 2012 r. w okresie sprawozdawczym: **39** osób

A.

Wiek	Płeć		RAZEM
	K	M	
do 17 lat 11 miesięcy 29 dni	-	-	-
od 18 do 24 lat	4	12	16
powyżej 24 lat	3	20	23
RAZEM	7	32	39

B.

Osoby przyjęte do ośrodka, które	Płeć		RAZEM
	K	M	
Nie leczyły się	1	6	7
Przebywały w innym ośrodku MONAR	4	24	28

Przebywały w innej placówce leczniczej	3	4	7
RAZEM	8	34	42

Pacjenci wypisani w okresie sprawozdawczym: **43** osób.

Powód wypisu	Płeć		RAZEM
	K	M	
Osoby zaleczone	3	7	10
Osoby, które złamały abstynencję			
Osoby, które złamały inne przepisy regulaminu		1	1
Osoby wypisane na własne żądanie	6	22	28
Osoby przeniesione do innych ośrodków		3	3
Osoby wypisane z ośrodka i ponownie przyjęte			
Inne powody (jakie): zakład karny		1	1
RAZEM	9	34	43

Liczba pacjentów, którzy podjęli naukę: 1 osoby

Typ szkoły	Płeć		RAZEM
	K	M	
Podstawowa			
Gimnazjum			
Liceum, technikum		1	1
Pomaturalna			
Studia			
Kursy przygotowania zawodowego		1	1
RAZEM		2	2

Ilość osobodni wykonanych w okresie sprawozdawczym: **7.997** osobodni.

Poziom wykształcenia pacjentów leczonych w okresie sprawozdawczym:

Poziom wykształcenia					
bez wykształcenia	podstawowe	zawodowe	średnie	wyższe	razem
	34	15	14	-	63

Ilość pacjentów leczonych w okresie sprawozdawczym: **63** osoby.

Rodzaj uzależnienia	Kobiety			Mężczyźni			Razem
	do 17 lat 11 m-cy 29 dni	od 18 lat do 24 lat	powyżej 24 lat	do 17 lat 11 m-cy 29 dni	od 18 lat do 24 lat	powyżej 24 lat	
F.10							
F.11						4	4
F.12						1	1
F.13							
F.14							
F.15						3	3
F.16							
F.18							
F.19		6	6		16	27	55
Inne (jakie?)							
Razem:	-	6	6	-	16	35	63

Ilość personelu: : medycznego - 3 osoby, merytorycznego - 8 osób, innego - 4 osoby

Zadanie 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Cel operacyjny 2: Zwiększenie skuteczności działań i wzrost jakości pracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach prowadzonej działalności w 2012 r. udzielał porad i informacji osobom zgłaszającym się z problemem narkomanii, przekazywał materiały edukacyjne dotyczące problemu narkomanii, a także udzielał pomocy psychologiczno –

pedagogicznej i prawnej osobom z rodzin z problemem narkomanii. Łącznie z tych form pomocy skorzystało 6 osób, w tym 21 osób z tych rodzin.

Zadanie 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel operacyjny 3: Kształtowanie właściwych postaw wobec narkomanii i narkotyków oraz dopalaczy wśród mieszkańców miasta Ostrołęki.

W szkołach prowadzone były programy i zajęcia profilaktyczne, m.in.: „7 Kroków”, „Tak czy Nie”, „Noe”, „Cukierki”, „Odlot”, „Brać czy być, Dopalacze”.

Ogółem szkolnymi programami profilaktycznymi objęto uczniów wszystkich ostrołęckich szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.

Realizacja programów polegała przede wszystkim na:

- dostarczeniu dzieciom i młodzieży informacji o substancji psychoaktywnych,
- wskazaniu możliwości unikania tych zagrożeń, sposobów radzenia sobie z nimi,
- przekazywanie wiadomości na temat zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków.

Celem realizacji programów profilaktycznych było przede wszystkim zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań wykazywanych przez młodzież, w tym:

- zmniejszenie ryzyka natychmiastowych i odroczonej konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie innych zachowań pożądaných.

W szkołach organizowano spotkania rodziców, często z udziałem psychologa oraz przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji działających w zakresie profilaktyki uzależnień. Zapoznano ich z problemami uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz skalą występowania tego zjawiska w naszym mieście. Przekazano informację gdzie można szukać pomocy w przypadku podejrzenia, że dziecko miało kontakt ze środkami uzależniającymi.

Alternatywą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież jest jej udział w prowadzonych zajęciach sportowych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych, rytmiczno - tanecznych,

plastycznych, komputerowych, muzycznych. Organizowano dla dzieci i młodzieży liczne konkursy promujące aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego.

Ciekawą formą przekazu profilaktycznego są spektakle teatralne. Przedstawienia teatralne głównie poruszały problem uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, relacji rodzinnych i społecznych.

W ramach profilaktyki realizowane są dodatkowe zajęcia rekreacyjno-sportowe pod nazwą „Akademia Orlika”, prowadzone przez Szkołę Podstawową Nr 2, które cieszą się dużym zainteresowaniem dzieci i zapobiegają ich ryzykownym zachowaniom. Realizacja działań ma na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw aktywnego działania. W zajęciach wzięło udział 66 uczniów.

Dodatkowymi działaniami prowadzonymi w szkołach z zakresu profilaktyki były koncerty zorganizowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki. W trakcie roku odbyły się koncerty profilaktyczne w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 oraz na hali widowiskowo – sportowej im. Arkadiusza Gołasia przy ul. Traugutta 1, w którym wzięli uczniowie z Gimnazjum Klasycznego, a także I i II Liceum Ogólnokształcącego.

Od stycznia 2012 r. działa na terenie Ostrołęki **Zespół Placówek Wsparcia Dziennego**, w skład którego wchodzi sześć placówek wsparcia dziennego, w których organizowano zajęcia dla dzieci i młodzieży, przede wszystkim, z rodzin ubogich i zagrożonych patologią społeczną. Łączny koszt utrzymania placówek ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w 2012 roku wyniósł 325.344 zł.

Celem działalności placówek jest przede wszystkim uczenie pozytywnych zachowań i profilaktyka uzależnień. Podejmowane w placówkach działania opiekuńczo-wychowawcze wpływają na poprawę stosunków z rodzicami, rówieśnikami, na złagodzenie napięć oraz na podniesienie własnej wartości. Natomiast przygotowywane i przeżywane wspólnie imprezy okolicznościowe pozwalają na integrację uczestników i ich rodzin.

W 2012 roku w placówkach zrealizowane zostały z dziećmi programy, zajęcia profilaktyczne i terapeutyczne, konkursy plastyczne o tematyce uzależnień, takie jak:

- „Uzależnienia wśród dzieci i młodzieży”, „Co wiesz na temat substancji uzależniających”, „Nie daj się skusić”, „Bajkowe spotkania”, „Lekcje przestrogi”

Cele programów:

- dostarczenie dzieciom rzetelnej wiedzy o środkach uzależniających (alkohol, nikotyna, narkotyki) oraz o ich wpływie na organizm i psychikę młodego człowieka,
- uczenie asertywnych zachowań, umiejętności odmawiania, podejmowania właściwych decyzji i dokonywania słuszych wyborów,
- uświadomienie wartości zdrowego stylu życia.
- zaspokojenie potrzeb wyrażania siebie, aktywności społecznej,
- budowanie poczucia wspólnoty grupowej,
- uczenie różnych sposobów odreagowywania negatywnych emocji, nazywania emocji,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie,
- zaspokojenie potrzeby bycia ważnym,
- rozpoznawanie i promowanie zachowań asertywnych,
- przełamywanie barier nieśmiałości,
- zwiększenie własnej wartości.

W ramach profilaktyki dzieci brały udział w konkursach plastycznych pt. „Jestem wolny od uzależnień”, „Narkotyki mam za wroga, bo to nie jest dobra droga”. Zajęcia plastyczne ułatwiały dzieciom wyrażenie własnych odczuć i zobrazowanie ich wiedzy na temat narkomanii i alkoholizmu. Prace plastyczne były również dobrą formą przekazu promującego zdrowy tryb życia, bez używek. Ponadto we wszystkich świetlicach prowadzone były prelekcje na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków oraz konsekwencji, które ponosi osoba używająca środki psychoaktywne, jak również osoby z najbliższego otoczenia.

Dla rodziców dzieci uczęszczających do placówek prowadzone były warsztaty. Celem zajęć było kształcenie umiejętności bycia w grupie rówieśniczej oraz radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. Natomiast rodzice mogli skorygować swoją wiedzę na temat zachowań dzieci w wieku dorastania, rozpoznawać sygnały świadczące o tym, że dziecko może być pod wpływem środków psychoaktywnych.

Zadanie 4: Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Cel operacyjny 4: Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych poprzez działania profilaktyczne.

W celu pełniejszej realizacji zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii Miasto Ostrołęka, reprezentowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, zlecało do realizacji zadania publiczne w ramach ogłoszonych konkursów ofert. **W 2012 roku**

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” realizowało w ramach zadań zleconych program postrehabilitacyjny dla osób, które ukończyły leczenie i zostały objęte programem w celu zapobieganiu nawrotom choroby, a także zostało wynajęte mieszkanie readaptacyjne do pomocy w wychodzeniu z uzależnienia osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych. Łącznie Stowarzyszenie „Nadzieja”, specjalizujące się w pomocy osobom uzależnionym od narkotyków, ich rodzinom czy osobom zagrożonym problemem narkomanii otrzymało na realizację działań kwotę 31.000 zł. Pozostałe podmioty uprawnione - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21, Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. Józefa Bema 11, Samodzielne Koło Terenowe Nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Ostrołęce ul. Koszarowa 3, Caritas Diecezji Łomżyńskiej ul. Rybaki 1 w Łomży, Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” ul. Mazowiecka 2 lok.12 Ostrołęka, Diecezja Łomżyńska Parafia p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce ul. Szwedzka 2, Diecezja Łomżyńska Parafia p.w. Zbawiciela Świata w Ostrołęce ul. Goworowska 49, Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w Warszawie, ul. Ursynowska 36/38, Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy ul. Kościuszki 24/26 w Ostrołęce, Uczniowski Klub Sportowy „Narew” ul. Papiernicza 1 w Ostrołęce, towarzystwo kulturalne „Bywalcy” ul. Inwalidów Wojennych 23 - prowadziły programy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży oraz organizowały „Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze”. Łączna kwota dotacji na ten cel wyniosła 97.500,00 zł.

Zadanie 5: Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Cel operacyjny 5: Zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował zadania w zakresie pomocy społecznej. Adresatami tej pomocy były osoby uzależnione od narkotyków oraz ich rodziny, w tym dzieci oraz osoby uzależnione, dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym, które były integrowane ze środowiskiem lokalnym w ramach pracy socjalnej, przy współpracy instytucji zajmujących się tym problemem i organizacji pozarządowych.

W 2012 r. pomocą finansową i rzeczową objęto 21 osób (rodzin). W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni MOPR podejmowali następujące działania:

- motywowanie do podjęcia leczenia, kontynuowanie terapii i zachowana abstynencji,
- motywowanie do systematycznych wizyt w Poradni Zdrowia Psychicznego,
- motywowanie do podjęcia zatrudnienia,
- motywowanie rodziny do uczestnictwa w grupach wsparcia,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i współpraca z rodziną,
- kierowanie do Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” w Ostrołęce.

Działania mające na celu ograniczenie zjawiska narkomanii realizowane przez Komendę Miejską Policji w Ostrołęce.

W 2012 ujawniono cztery osoby nieletnie naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W wyniku realizacji działań operacyjno – prewencyjnych w 2012 roku Komenda Miejska Policji odnotowała 645 czynów stwierdzonych (stanowi to wzrost w porównaniu z rokiem 2011 o 165 czynów) naruszających przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W przypadku postępowań wszczętych nastąpił spadek o trzy czyny. W 2012 r. wszczęto 31 spraw. Wśród 100 osób podejrzanych - 4 osoby były nieletnie.

Na temat problemu narkomanii policjanci ds. Nieletnich i Patologii przeprowadzili szereg spotkań i pogadanek tematycznych w szkołach na terenie Ostrołęki ze szczególnym uwzględnieniem aktów prawnych:

- procedury postępowania nauczycieli i metod współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności narkomanią, alkoholizmem, prostytutką,
- ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Tematyka spotkań dotyczyła m.in.

- narkomanii jako zjawiska patologicznego,
- rodziców i dzieci w świetle problemów związanych z uzależnieniem,
- odpowiedzialności karnej osób w kontekście ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- procedury postępowania nauczycieli
- kryminalistycznych konsekwencji narkomanii,

- charakterystyki narkotyków,
- rozpoznania dziecka stosującego narkotyki.

Z ciekawszych inicjatyw należy wymienić:

- Realizację kampanii **„Pilnuj drinka”**. Wśród młodzieży szkół średnich została omówiona problematyka związana z GHB. Jest ona omawiana wśród ostrołęckiej młodzieży już od czterech lat.
- Akcję **„Uzależnienie pułapka mojego życia”**, która skierowana była do licealistów i skupiała się na uświadomieniu młodym ludziom, jakie mogą występować zagrożenia podczas spożywania alkoholu oraz innych środków odurzających. Na spotkaniu wykorzystano symulator jazdy skuterem, alko gogle oraz alcoblow – urządzenie do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu.
- **Grupę teatralną „Alternatywa**, która w 2012 roku zrealizowała spektakl **„Śmieję się Pajacu”** skierowany do ostrołęckich gimnazjalistów.

Realizacja zadań szczegółowych Programu w latach 2011 i 2012 r. przedstawia się następująco:

1.1 Przeprowadzanie kampanii informacyjnych dotyczących usług świadczonych przez placówki zajmujące się uzależnieniami z uwzględnieniem oferty dla osób nieubezpieczonych i współuzależnionych. 3.3 Inicjowanie i prowadzenie społecznych kampanii edukacyjnych w obszarze zapobiegania HIV/AIDS i przeciwdziałania uzależnieniom. 3.6 Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie upowszechniania wiedzy na temat uzależnień, związanych z nimi problemów oraz sposobów ich rozwiązywania. 3.5 Opracowywanie i udostępnianie materiałów edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.

2011 r. 18 porad w obszarze zapobiegania HIV/AIDS i przeciwdziałania uzależnieniom opublikowanych w dwutygodniku (rozdawanym bezpłatnie) „Rozmaitości Ostrołęckie” . Nakład gazety dla Ostrołęki i powiatu ostrołęckiego - 24 000 egzemplarzy.

2012 r. 15 porad w obszarze zapobiegania HIV/AIDS i przeciwdziałania uzależnieniom opublikowanych w dwutygodniku (rozdawanym bezpłatnie) „Rozmaitości Ostrołęckie” . Nakład gazety dla Ostrołęki i powiatu ostrołęckiego - 24 000 egzemplarzy.

1.3 Prowadzenie szkoleń dla osób o zawodach niemedycznych mających kontakty z osobami używającymi środki psychoaktywne w zakresie podejmowania właściwych interwencji wobec osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

2011 r. 36 osób (słuchacze ostatniego roku Kolegium Nauczycielskiego).

2012 r. 18 osób (wychowawcy pracujący w internatach).

1.4 Udzielanie wsparcia w zakresie rehabilitacji, postrehabilitacji i readaptacji społecznej, i zawodowej osobom w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu. Kontynuowanie prowadzonych działań takich jak grupy wsparcia dla osób uzależnionych, grupy psychoedukacyjne, mieszkanie readaptacyjne. Zwiększanie kompetencji zawodowych, społecznych poprzez kursy zawodowe, poruszania się po rynku pracy, autoprezentacji, treningi umiejętności interpersonalnych, asertywności, zapobiegania nawrotom.

W 2011 r. i 2012 r. liczba placówek zajmujących się realizacją zadania -1, wykaz projektów realizowanych w ramach zadania : **„Trening umiejętności służących zdrowieniu”**, liczba osób objętych projektami – 8.

1.5 Poszerzenie oferty zajęć edukacyjno - treningowych i terapeutycznych dla osób współuzależnionych, prawidłowa diagnoza współuzależnienia, profesjonalna terapia, oraz zajęcia edukacyjno - treningowe umożliwiające kształtowanie prawidłowych postaw wobec osoby uzależnionej i radzenia sobie z przewlekłym stresem, jaki generuje problem uzależnienia w rodzinie.

W 2011 r. i 2012 r. liczba projektów skierowanych do osób współuzależnionych – 1, - liczba uczestników tych projektów – 10, liczba placówek zajmujących się terapią współuzależnienia - **Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”**.

2.1 Tworzenie i realizowanie profesjonalnych programów profilaktycznych oraz programów oddziaływań, w oparciu o nowoczesne strategie profilaktyczne, skierowanych do różnych grup osób zagrożonych lub dotkniętych problemem uzależnienia. 2.2 Szkolenia i superwizje pracowników placówek, udzielających pomocy osobom uzależnionym w celu podniesienia kwalifikacji i poziomu umiejętności zawodowych. 2.3 Zaangażowanie profesjonalistów

w dziedzinie zapobiegania i leczenia uzależnień do tworzenia i realizowania profesjonalnych programów profilaktycznych.

Realizacja zadań gminy odbywa się poprzez zlecenie zadań publicznych **Stowarzyszeniu Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”**.

2011 r. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” – kadra: psycholog, pedagog, psychoterapeuci, psychiatra – 3 osoby posiadają Certyfikat Specjalisty Terapii Uzależnień.

2012 r. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” – kadra: psycholog, pedagog, psychoterapeuci, psychiatra - 4 osoby posiadają Certyfikat Specjalisty Terapii Uzależnień.

2.4 Rozwijanie i inicjowanie współpracy międzygminnej, międzyregionalnej i zagranicznej celem wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w rozwiązywaniu problemów dotyczących narkotyków.

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” Realizowało program edukacyjno – profilaktyczny „Mądry Lider” w ramach wspierania i realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych organizowanych na obszarach województwa mazowieckiego. W ramach tego zadania zostało przeprowadzonych 25 szkoleń po 4 godziny każde, łącznie 100 godzin dla liderów społeczności wiejskich. Były to zajęcia edukacyjno – profilaktyczne skierowane do społeczności wiejskich, szczególnie do sołtysów, księży oraz pedagogów i pracowników pomocy społecznej. Są to osoby, które z racji swojej pozycji społecznej częściej spotykają się z problemami mieszkańców spowodowanymi uzależnieniami. Zajęcia obejmowały tematykę zapobiegania, rozpoznawania i leczenia uzależnienia i współuzależnienia. Szczególny nacisk położono na przekazanie wiedzy dot. konstruktywnych sposobów reagowania na problemy uzależnienia i współuzależnienia w społeczności lokalnej oraz podniesienia świadomości co do możliwości rozwiązania tych problemów. Zapoznano uczestników ze specyfiką alkoholizmu jako choroby oraz ofertą pomocową i terapeutyczną w regionie oraz o regulacjach prawnych dot. uzależnień, ich leczenia oraz ochrony przed skutkami alkoholizmu takimi jak przemoc, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, popełnianie

przestępstw itp. Program służył reintegracji środowisk lokalnych i nawiązaniu współpracy pomiędzy instytucjami i aktywistami lokalnymi.

3.1 Promowanie pozytywnych, pożądaných społecznie postaw. Organizowanie spotkań, imprez kulturalnych i sportowych, skierowanych do rodzin, umożliwiających wspólne spędzanie wolnego czasu w sposób konstruktywny. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez rozwój i udostępnianie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. 3.4 Promowanie miejsc wolnych od substancji psychoaktywnych w społecznościach lokalnych. Wspieranie tworzenia i rozwoju miejsc publicznych dostępnych dla mieszkańców miasta, w których mogliby spędzać czas wolny, rozwijać zainteresowania oraz nawiązywać relacje interpersonalne w środowisku wolnym od środków odurzających.

- **W 2011 r. i 2012 r.** infrastruktura sportowo – rekreacyjna i kultury umożliwiała korzystanie z:
- Ostrołęckiego Centrum Kultury i między innymi cyklicznych spotkań „Godziny dla rodziny” i „Nastroje we dwoje”,
- Parku Wodnego, hal sportowych, lodowiska, boisk, systematycznie modernizowanych boisk przyszkolnych, kortów tenisowych oraz siłowni zewnętrznych usytuowanych w różnych punktach miasta,

Dodatkowo **w 2012 r.** dzięki wejściu w życie uchwały Nr 303/XXVIII/2012 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do poprawy warunków życia rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie miasta Ostrołęki zostały stworzone warunki dla ww. rodzin w celu łatwiejszego ich dostępu do dóbr kultury oraz infrastruktury sportowej.

3.2 Kształtowanie i rozpowszechnianie umiejętności rodzicielskich, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących profilaktyki uzależnień, wzmocnienie roli rodziny. Kształtowanie właściwych postaw wobec narkotyków, kształtowanie systemu norm i wartości

2011 r. – 543 rodziców uczniów wzięło udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu uzależnień,

2012 r. 346 rodziców uczniów wzięło udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu uzależnień.

Należy dodać, że wzrasta świadomość społeczna rodziców na temat narkotyków i dopalaczy oraz skutków ich używania, mimo naturalnego wypierania, że to może dotyczyć ich dziecka.

4.1 Wspieranie i prowadzenie działań dotyczących profilaktyki narkomanii: pierwszorzędowej i drugorzędowej adresowanych do dzieci, młodzieży i studentów.

4.2 Stworzenie i wprowadzenie w życie programu wczesnej interwencji skierowanego do młodych osób eksperymentujących z narkotykami, nieuzależnionych.

W 2011 r. i 2012 r. działania były prowadzone we wszystkich 17 szkołach prowadzonych przez Miasto Ostrołęka.

4.3 Otoczenie opieką psychologiczną dzieci z rodzin z problemem uzależnienia.

W 2011 r. i 2012 r. dwóch Certyfikowanych Specjalistów Terapii Uzależnień w Stowarzyszeniu Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” przyjmowało 5 dzieci tygodniowo.

4.4 Zwiększenie ilości propozycji i dostępności form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, studentów i młodych dorosłych.

W 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza prowadziły łącznie 6 placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego oraz 1 Środowiskowe Ognisko –Wychowawcze prowadził Oddział Powiatowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Dzieci miały zapewnioną w placówkach opiekę i wychowanie oraz pomoc w nauce i możliwość uczestniczenia w zajęciach tematycznych. Łącznie do świetlic uczęszczało 210 dzieci.

W 2012 r. po zmianie przepisów ww. 6 świetlic – placówek wsparcia dziennego zostało wcielonych do Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. Prowadzone było również Środowiskowe Ognisko – Wychowawcze przez Oddział Powiatowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Dzięki działaniom władz Miasta dzieci nadal miały zapewnioną w placówkach

opiekę i wychowanie oraz pomoc w nauce i możliwość uczestniczenia w zajęciach tematycznych. Łącznie do świetlic uczęszczało 210 dzieci.

5.1 Podejmowanie działań wspierających osoby i rodziny w przezwycięzeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2011 r. i 2012 r. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” udzieliło porad z zakresu uzależnień i współuzależnień 1.275 osobom.

W 2011 r. Do Monaru zgłosiło się na leczenie 47 osób. **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** udzielił porad 39 osobom uzależnionym od narkotyków (z 11 rodzin), **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie** przyznał 26 osobom uzależnionym od narkotyków pomoc finansową na kwotę 42.877 zł. Natomiast liczba osób uzależnionych od narkotyków, wykluczonych społecznie, które zintegrowały się z lokalnym środowiskiem wyniosła 8.

W 2012 r. Do Monaru zgłosiło się na leczenie 39 osób. **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** udzielił porad 21 osobom uzależnionym od narkotyków (z 6 rodzin), **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie** przyznał 40 osobom uzależnionym od narkotyków pomoc finansową na kwotę 54.070 zł. Natomiast liczba osób uzależnionych od narkotyków, wykluczonych społecznie, które zintegrowały się z lokalnym środowiskiem wyniosła 8.

Po analizie realizacji zadań określonych w Programie należy wskazać, że:

- Utrzymuje się na porównywalnym poziomie liczba osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i współuzależnionych zgłaszających się do specjalistów o pomoc.
- Wzrosła liczba specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych.
- Została zintensyfikowana współpraca podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania narkomanii oraz pomocy osobom uzależnionym od narkotyków i dopalaczy.